

PROGRAM „EUROPA DLA OBYWATELI” 2014–2020

PRZEWODNIK PROGRAMOWY

Wersja obowiązująca od stycznia 2017 r.

Komisja Europejska, Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych
<http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/>

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego
http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en

Niniejszy przewodnik dotyczy jedynie dotacji na działania, dotacje na działalność są przedmiotem oddzielnego zaproszenia do składania wniosków.

SPIS TREŚCI

1 Wprowadzenie.....
2 Cel przewodnika programowego.....

ROZDZIAŁ I – OGÓLNY PRZEGLĄD PROGRAMU „EUROPA DLA OBYWATELI”

1 Cele i priorytety programu „Europa dla Obywateli”
2 Ogólna charakterystyka programu „Europa dla Obywateli”
3 Struktura programu „Europa dla Obywateli”
4 Harmonogram na lata 2014–2020 i publikacja wyników procedury wyboru.....
5 Budżet programu
6 Zarządzanie programem „Europa dla Obywateli” i dane kontaktowe

ROZDZIAŁ II – PROCEDURY SKŁADANIA WNIOSKÓW I WYBORU.....

1 Procedura składania wniosków.....

Elektroniczny formularz wniosku o dotację (eForm).....
Dodatkowe dokumenty wysyłane na żądanie EACEA

2 Procedura wyboru: wspólne kryteria dla wszystkich komponentów

2.1 Kryteria kwalifikowalności dla wszystkich komponentów
2.2 Kryteria wykluczenia dla wszystkich komponentów
2.3 Kryteria wyboru dla wszystkich komponentów
2.4 Kryteria przyznania dla wszystkich komponentów
2.5 Przyznanie dotacji

3 Procedura wyboru: szczegółowe kryteria dla komponentów programu.....

3.1 Komponent 1: Pamięć europejska
3.2 Komponent 2: Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie
3.2.1 Działanie Partnerstwo miast
3.2.2 Działanie Sieci miast
3.2.3 Działanie Projekty społeczeństwa obywatelskiego

ROZDZIAŁ III - WARUNKI FINANSOWE I UMOWNE

Kwota dotacji.....
Zasada współfinansowania
Decyzja o udzieleniu dotacji i umowa o udzielenie dotacji.....
Obowiązki wynikające z decyzji o udzieleniu dotacji i umowy o udzielenie dotacji
Zasada niedziałania wstecz.....
Zasada niełączenia dotacji
Zasada niedochodowości
Dotrzymanie terminów
Obliczanie dotacji
Procedury płatności
Płatności zaliczkowe
Płatność końcowa
Zabezpieczenie płatności zaliczkowych
Podwykonawstwo i udzielenie zamówienia publicznego.....
Kontrole
Własność/wykorzystanie wyników działania
Ekspozycja i jawność
Waloryzacja i rozpowszechnianie wyników

Ochrona danych.....
Podstawa prawna.....

ZAŁĄCZNIK I – PRZEGLĄD KRYTERIÓW KWALIFIKOWALNOŚCI.....
ZAŁĄCZNIK II – PŁATNOŚCI RYCZAŁTOWE
.....

1. Wprowadzenie

Unię Europejską tworzą jej obywatele i to dla nich została ona utworzona. Zachęcanie do szerszego zaangażowania obywateli w sprawy Unii Europejskiej i wartości, które reprezentuje, oraz ułatwianie tego zaangażowania, ma wyjątkowe znaczenie. W tym celu należy zwiększyć zarówno zaangażowanie obywateli w sprawy bieżące, jak i zapewnić szersze rozumienie historii Unii Europejskiej (zwanej dalej „Unią”) i źródeł jej powstania, tj. w następstwie dwóch wojen światowych.

Pod koniec 2009 r. traktat lizboński doprowadził do wprowadzenia szeregu zmian mających na celu zbliżenie Unii do jej obywateli i pobudzenie międzynarodowej debaty nad zagadnieniami związanymi z polityką UE. W nowym art. 11 Traktatu o Unii Europejskiej wprowadzono nowy wymiar demokracji uczestniczącej.

W ciągu następnych siedmiu lat Europa ma do wypełnienia ambitny plan obejmujący istotne kwestie. W związku z potrzebą przyjęcia decyzji i strategii dotyczących kwestii obejmujących wzrost gospodarczy, bezpieczeństwo i rolę Europy w świecie uczestnictwo obywateli w dyskusjach i ich pomoc w kształtowaniu strategii są ważniejsze niż kiedykolwiek. Komisja Europejska, uznając obywatelstwo europejskie za ważny element umacniania i wspierania procesu integracji europejskiej, nadal zachęca obywateli europejskich do angażowania się we wszystkie aspekty życia ich społeczności, a tym samym umożliwia im udział w budowaniu coraz ściślej zintegrowanej Europy.

W tym kontekście program „Europa dla Obywateli” przyjęty w dniu na lata 2014–2020 jest ważnym instrumentem mającym na celu większe zaangażowanie 500 milionów mieszkańców Unii w jej rozwój. Dzięki finansowaniu programów i działań, w których mogą uczestniczyć obywatele, przedmiotowy program promuje wspólną historię i wspólne wartości Europy oraz wzmacnia poczucie odpowiedzialności za rozwój Unii.

Na Program „Europa dla Obywateli” na lata 2014–2020 zostanie przeznaczony budżet w wysokości 185 468 000 EUR.

2. Cel niniejszego przewodnika programowego

Celem niniejszego przewodnika programowego jest wspieranie wszystkich osób zainteresowanych opracowaniem projektów lub uzyskaniem wsparcia finansowego w ramach programu „Europa dla Obywateli” (2014–2020) oraz pomoc w zrozumieniu celów programu i rodzajów działań, które mogą zostać objęte wsparciem.

W przewodniku znajdują się szczegółowe informacje na temat:

- możliwości finansowania w ramach programu „Europa dla Obywateli”;
- procedur składania wniosków;
- procedur wyboru;
- ogólnych zasad mających zastosowanie do dotacji unijnych;
- harmonogramu składania wniosków.

ROZDZIAŁ I: OGÓLNY PRZEGLĄD PROGRAMU „EUROPA DLA OBYWATELI”

1. Cele i priorytety programu „Europa dla Obywateli”

Wszystkie projekty muszą być zgodne z celami przedmiotowego programu. Projekty ukierunkowane dodatkowo na wieloletnie priorytety programu będą traktowane priorytetowo.

Cele ogólne i szczegółowe

Zgodnie z nadrzędnym celem zbliżenia Unii do jej obywateli ogólne cele programu są następujące:

- przyczynianie się do lepszego rozumienia zagadnień związanych z Unią, jej historią i różnorodnością przez obywateli Unii;
- promowanie obywatelstwa europejskiego oraz poprawa warunków społecznego i demokratycznego zaangażowania na poziomie Unii.

Szczegółowe cele programu realizuje się na poziomie międzynarodowym lub w wymiarze europejskim:

- pogłębianie świadomości obywatelskiej w zakresie pamięci o przeszłości, wspólnej historii i wartości oraz celu Unii, którym jest wspieranie pokoju, unijnych wartości i dobrobytu jej narodów poprzez stymulowanie debaty, refleksji i tworzenia sieci kontaktów;
- zachęcanie do demokratycznego i obywatelskiego uczestnictwa Europejczyków w skali Unii poprzez budowanie ich wiedzy na temat procesu kształtowania polityki Unii i promowanie możliwości społecznego i międzykulturowego zaangażowania oraz wolontariatu w skali całej Unii.

Wieloletnie priorytety programu „Europa dla Obywateli”

Zgodnie z ogólnymi celami programu wieloletnie priorytety określono w roku 2016 przez Komisję Europejską po przeprowadzeniu konsultacji z Komitetem Programowym. Znajdą one zastosowanie w całym pozostałym okresie programowania (2016-2020), co pozwoli wnioskodawcom uzyskać więcej czasu na zaplanowanie i przygotowanie projektów. Nie ograniczy to możliwości Komisji Europejskiej w zakresie weryfikowania, dostosowywania i/lub modyfikowania listy priorytetów, jeśli zajdzie taka konieczność, w dowolnym momencie po dokonaniu konsultacji ze stronami zainteresowanymi poszczególnych projektów reprezentujących je w dialogu obywatelskim oraz w Komitecie Programowym. Wnioskodawców zachęca się do opracowywania projektów zgodnie z celami programu i ukierunkowanie ich na wieloletnie priorytety. Wieloletnie priorytety są ogłaszane na stronie internetowej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA) i Komisji Europejskiej.

2. Ogólna charakterystyka programu „Europa dla Obywateli”

Równy dostęp

Program „Europa dla Obywateli” powinien być dostępny dla wszystkich obywateli europejskich bez jakiegokolwiek formy dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub wyznanie, niepełnosprawność, wiek czy orientację seksualną. Promotorzy projektów powinni zwracać należytą uwagę na promowanie równych szans dla wszystkich i niedyskryminację. Szczególną uwagę należy poświęcić grupom, do których trudno dotrzeć.

Należy zwrócić szczególną uwagę na zrównoważone włączenie obywateli i społeczeństwa obywatelskiego z wszystkich państw członkowskich do transnarodowych projektów i działań i ich

udział w tych projektach i działaniach, uwzględniając wielojęzyczność Unii i potrzebę włączenia słabiej reprezentowanych grup.

Wymiar lokalny i międzynarodowy

Obywatelstwa europejskiego można najlepiej doświadczyć w kontekście wykraczającym poza wymiar narodowy. Międzynarodowy charakter stanowi zatem ważną cechę tego programu, którą można wyrazić na różne sposoby:

- temat projektu może mieć zasięg międzynarodowy poprzez podejście do danej kwestii z perspektywy europejskiej lub porównanie różnych krajowych punktów widzenia. Tego rodzaju międzynarodowy temat może być zrealizowany poprzez oddanie głosu bezpośrednio osobom pochodzącym z różnych państw lub osobom, które na daną kwestię patrzą z oryginalnej, międzynarodowej perspektywy;
- międzynarodowy wymiar może także wynikać z charakteru promotorów projektu: projekt może być opracowywany i realizowany w ramach współpracy szeregu organizacji partnerskich pochodzących z różnych państw uczestniczących;
- międzynarodowy charakter można także osiągnąć poprzez zapewnienie bezpośredniego ukierunkowania projektów na odbiorców z różnych państw lub rozpowszechnianie wyników projektów w różnych państwach, docierając tym samym pośrednio do europejskiej publiczności.

Promotorów projektów zachęca się do wzmacniania międzynarodowego charakteru ich projektu, w miarę możliwości poprzez łączenie wyżej wymienionych cech.

Międzynarodowy wymiar powinien być uzupełniony wyraźnym wymiarem lokalnym. W celu wypełnienia luki między nimi i Unią Europejską szczególnie ważne jest, aby projekty lub działania wspierane przez ten program docierały do obywateli w ich życiu codziennym i odnosiły się do kwestii, które są istotne z ich punktu widzenia.

Dialog międzykulturowy

Komisja Europejska zobowiązała się do promowania dialogu międzykulturowego poprzez różne inicjatywy i programy. Program „Europa dla Obywateli” może przyczynić się do osiągnięcia tego celu, łącząc obywateli europejskich różnych narodowości i posługujących się różnymi językami oraz dając im możliwość udziału we wspólnych działaniach. Udział w takim projekcie powinien pogłębiać powszechną świadomość w zakresie bogactwa środowiska kulturowego i językowego w Europie. Powinien także promować wzajemne zrozumienie i tolerancję, przyczyniając się w ten sposób do rozwijania pełnej szacunku, dynamicznej i wieloaspektowej tożsamości europejskiej. Promotorzy projektów powinni przedstawić w swoim wniosku, w jaki sposób ich projekt będzie się odnosić do tych kwestii.

Wolontariat – wyraz aktywnego obywatelstwa europejskiego

Wolontariat stanowi istotny element aktywnego obywatelstwa: poprzez poświęcanie własnego czasu dla dobra innych wolontariusze służą swojej społeczności i odgrywają aktywną rolę w społeczeństwie. Dzięki temu zyskują poczucie przynależności do społeczności, a tym samym poczucie odpowiedzialności. Wolontariat jest zatem szczególnie skuteczną metodą rozwijania zaangażowania obywateli w życie społeczeństwa i jego aspekt polityczny. Organizacje społeczeństwa obywatelskiego,

stowarzyszenia interesów ogólnoeuropejskich, stowarzyszenia miast partnerskich i inne organizacje uczestniczące często korzystają z pracy wolontariuszy do celów prowadzenia i rozwijania swojej działalności. Dlatego w programie kładzie się szczególny nacisk na promowanie idei wolontariatu, w szczególności poprzez Europejski Korpus Solidarności (zob. poniżej).

Europejski Korpus Solidarności

W orędziu o stanie Unii wygłoszonym w dniu 14 września 2016 r., Przewodniczący Komisji Europejskiej ogłosił utworzenie Europejskiego Korpusu Solidarności, którego celem będzie zapewnienie młodzieży w całej Unii Europejskiej możliwości wolontariatu wszędzie tam, gdzie potrzebna jest pomoc i gdzie istnieje konieczność reagowania na sytuacje kryzysowe.

Korpus oparty będzie na leżących u podstaw UE wartościach - zaangażowaniu i solidarności. Poprzez przystąpienie do Korpusu, uczestnicy będą mieli możliwość wyrażenia swego zaangażowania i chęci poświęcenia części swojego życia na świadczenie pomocy i wsparcie dla innych. Poprzez wspieranie innych, w tym najbardziej potrzebujących członków naszego społeczeństwa i społeczności lokalnych, młodzi ludzie uzyskają możliwość wprowadzenia w życie najbardziej fundamentalnej wartości głoszonej przez UE - solidarności, lecz także zdobyć wiedzę, umiejętności i doświadczenie, w tym umiejętności językowe, które w przyszłości mogą okazać się przydatne przy poszukiwaniu pracy lub rozważaniu możliwości dalszego kształcenia i szkoleń.

W początkowej fazie, Europejski Korpus Solidarności czerpać będzie z doświadczeń istniejących programów unijnych, w tym programu „Europa dla Obywateli”.

W tym kontekście, promotorów projektów zachęca się do korzystania z usług Europejskiego Korpusu Solidarności. W tym celu Komisja stworzy specjalny portal poświęcony Europejskiemu Korpusowi Solidarności.

Dodatkowe informacje dostępne są w Internecie pod następującymi adresami:

<http://europa.eu/solidarity-corps>

https://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en

Należy zauważyć, że promotorzy korzystający z usług członków Europejskiego Korpusu Solidarności muszą zapewnić zgodność z wymogami określonymi w Karcie Europejskiego Korpusu Solidarności (zob. https://europa.eu/youth/solidarity/charter_en), w tym wymogu dotyczącego ubezpieczenia jego członków. W istocie, w ramach Programu „Europa dla Obywateli”, Agencja nie zapewnia - ani bezpośrednio ani pośrednio - ubezpieczenia dla wolontariuszy/uczestników zaangażowanych przez promotorów w ramach poszczególnych projektów. Każdy z promotorów, zatem, zobowiązany jest do objęcia wolontariuszy/uczestników, z których pomocy promotorzy ci korzystają, odpowiednim ubezpieczeniem w zakresie realizowanych przez nich działań.

3. Struktura programu „Europa dla Obywateli” i rodzaje dotacji

Program jest realizowany poprzez zastosowanie dwóch komponentów i działania horyzontalnego:

- **Komponent 1: Pamięć europejska:** zwiększenie świadomości w zakresie pamięci, wspólnej historii i wartości oraz celu Unii.
- **Komponent 2: Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie:** zachęcanie do demokratycznego i obywatelskiego uczestnictwa obywateli w skali całej Unii.

Działania w ramach tego komponentu obejmują:

Partnerstwo miast
Sieci miast
Projekty społeczeństwa obywatelskiego

Wspomniane dwa komponenty uzupełnione są **działaniem horyzontalnym**, które **nie jest przedmiotem niniejszego przewodnika**.

- **Działanie horyzontalne: Waloryzacja:** analiza, rozpowszechnianie i wykorzystanie wyników projektów.

Rodzaje dotacji

Należy wprowadzić rozróżnienie między przyznawanymi w ramach programu „Europa dla Obywateli” dotacjami na działania i dotacjami na działalność.

DOTACJE NA DZIAŁANIA można przyznawać na projekty (w ramach obu komponentów), tj. na działania przeprowadzane w ograniczonym czasie, podczas którego realizowane są proponowane konkretne działania.

DOTACJE NA DZIAŁALNOŚĆ różnią się od dotacji na działania tym, że zapewniają wsparcie finansowe w zakresie kosztów niezbędnych do prawidłowej realizacji zwykłych działań organizacji. Oznacza to: koszty personelu, koszt posiedzeń wewnętrznych, publikacji, informacji i rozpowszechniania, koszty podróży wynikające z realizacji programu prac, płatności związane z najmem, amortyzację i inne koszty związane bezpośrednio z programem prac organizacji.

Niniejszy przewodnik dotyczy jedynie dotacji na działania, dotacje na działalność są przedmiotem oddzielnego zaproszenia do składania wniosków.

4. Harmonogram na lata 2014–2020 i publikacja wyników procedury wyboru

Terminy składania wniosków zaplanowano następująco:

DOTACJE NA DZIAŁANIA

Komponent 1. Pamięć europejska

Termin składania wniosków	Okres kwalifikowalności: rozpoczęcie projektów musi nastąpić w okresie
1 marca	od dnia 1 sierpnia roku, w którym przypada termin składania wniosków, do dnia 31 stycznia roku następującego po upływie terminu

Komponent 2: Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie

Działanie	Termin składania wniosków*	Okres kwalifikowalności: rozpoczęcie projektów musi nastąpić w okresie
Partnerstwo miast		
	1 marca	od dnia 1 lipca roku, w którym przypada termin składania wniosków, do dnia 31 marca roku następującego po upływie terminu
	1 września	od dnia 1 stycznia do dnia 30 września roku następującego po upływie terminu
Sieci miast		
	1 marca	od dnia 1 lipca do dnia 31 grudnia roku, w którym przypada termin składania wniosków
	1 września	od dnia 1 stycznia do dnia 30 czerwca roku następującego po upływie terminu
Projekty społeczeństwa obywatelskiego		
1 marca		od dnia 1 sierpnia roku, w którym przypada termin składania wniosków, do dnia 31 stycznia roku następującego po upływie terminu

*Wnioski należy złożyć do godz. 12.00 (CET) ostatniego dnia składania wniosków. Jeżeli termin składania wniosków przypada w sobotę lub niedzielę, za ostatni dzień składania wniosków należy uznać pierwszy następnny dzień roboczy.

Publikacja wyników procedury wyboru

Wnioskodawcy powinni otrzymać informację o wyniku procedury wyboru najpóźniej cztery miesiące po upływie terminu składania wniosków. W trakcie tych czterech miesięcy odbywa się ocena i wybór wniosków, po którym następuje przyjęcie decyzji o udzieleniu dotacji. Dopiero po zakończeniu wyżej wymienionych procedur wykaz wybranych projektów zostanie opublikowany na poniższej stronie internetowej:

http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens/selection-results_en

Ponadto wnioskodawcy zostaną o tym powiadomieni na piśmie.

5. Budżet programu

Całkowity budżet programu wynosi **187 718 000 EUR** na okres siedmiu lat (2014–2020) i jest finansowany w ramach linii budżetowej **18 04 01 01** budżetu Unii.

Wysokość budżetu rocznego zależy od decyzji władz budżetowych. Na podanej poniżej stronie internetowej można śledzić poszczególne etapy przyjmowania budżetu.

http://ec.europa.eu/budget/annual/index_en.cfm

Dla przykładu w rozporządzeniu ustanawiającym przedmiotowy program ustalono następujący podział całkowitego budżetu przez cały okres obowiązywania programu obejmujący lata 2014–2020:

Komponent 1 - Pamięć europejska: około 20%.

Komponent 2 - Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie około 60%.

Działanie horyzontalne – Waloryzacja: około 10%.

Pozostałe środki są przeznaczone na pokrycie kosztów ogólnych, administracyjnych i technicznych w ramach programu.

6. Zarządzanie programem „Europa dla Obywateli” i dane kontaktowe

Komisja Europejska

Dyrekcja Generalna ds. Migracji i Spraw Wewnętrznych (DG HOME) odpowiada za opracowywanie i sprawne funkcjonowanie programu „Europa dla Obywateli”. DG HOME na bieżąco zarządza budżetem programu oraz określa jego cele, strategie i obszary priorytetowe działań, w tym zamierzenia i kryteria, po przeprowadzeniu konsultacji z Komitetem Programowym. Ponadto kieruje ogólnym wdrażaniem programu, działaniami uzupełniającymi oraz oceną programu na szczeblu europejskim, a także prowadzi ich monitorowanie. Komisja Europejska przekazała odpowiedzialność za zadania związane z realizacją programu Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego.

Agencja Wykonawcza ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (EACEA)

EACEA, utworzona decyzją 2013/776/EU Komisji Europejskiej z dnia 18.12.2013, jest odpowiedzialna za wdrażanie większości działań programu „Europa dla Obywateli”. EACEA zarządza całym cyklem projektowym, które obejmują opracowanie zaproszeń do składania wniosków, wybór projektów i podpisanie decyzji o udzieleniu dotacji/umów o udzielenie dotacji, zarządzanie finansami, monitorowanie projektów, kontakty z beneficjentami oraz kontrole na miejscu.

Dalsze informacje: http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en

Dane kontaktowe:

EACEA –Unit C1 Europe for Citizens¹

Avenue du Bourget, 1 (BOUR 01/04A)

B-1140 Brussels – Belgia

Faks: +32 2 296 23 89;

http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en

Komponent 1. – Pamięć europejska:

¹ Należy zauważyć, że Agencja przeprowadza się na początku 2017 r. Dalsze informacje na ten temat dostępne są na stronie internetowej.

EACEA-C1-REMEMBRANCE@ec.europa.eu

Komponent 2.- Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie:

EACEA-C1@ec.europa.eu (Partnerstwo miast i Sieci miast)

EACEA-C1-CIVILSOCIETY@ec.europa.eu (Projekty społeczeństwa obywatelskiego)

Granty operacyjne:

EACEA-C1-OPERATINGGRANTS@ec.europa.eu

Punkty kontaktowe programu „Europa dla Obywateli”

W celu ułatwienia zainteresowanym stronom dostępu do informacji na temat programu „Europa dla Obywateli” oraz udzielenia im wskazówek i wsparcia Komisja Europejska utworzyła *punkty kontaktowe programu „Europa dla Obywateli”*. Wspomniane struktury krajowe odpowiadają za ukierunkowane i skuteczne, oddolne rozpowszechnianie praktycznych informacji na temat realizacji programu, działań prowadzonych w jego ramach i możliwości finansowania.

Wnioskodawców zachęca się, aby kontaktowali się z punktami kontaktowymi programu „Europa dla Obywateli” w swoich państwach.

Szczegółowe dane kontaktowe przedmiotowych punktów są dostępne na następującej stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/citizenship/about-the-europe-for-citizens-programme/the-europe-for-citizens-programme-in-the-member-states/index_en.htm

Państwa członkowskie i inne państwa uczestniczące

Państwa członkowskie UE uczestniczą w realizacji programu „Europa dla Obywateli” za pośrednictwem Komitetu Programowego, do którego delegują swoich przedstawicieli. Z Komitetem Programowym formalnie uzgadnia się różne aspekty realizacji programu, w tym projekt rocznego planu pracy, kryteria i procedury wyboru itp. Inne państwa uczestniczące w programie biorą udział w pracy Komitetu jako obserwatorzy bez prawa głosu.

ROZDZIAŁ II: PROCEDURY SKŁADANIA WNIOSKÓW I WYBORU

Wszystkie komponenty/działania są objęte elektronicznym systemem składania wniosków. Wnioski dotyczące projektów należy składać za pomocą elektronicznego formularza wniosku o dotację (eForm).

Wnioski przesłane w formie papierowej pocztą, faksem lub pocztą elektroniczną NIE będą poddawane dalszej ocenie.

1. Procedura składania wniosków

Krok 1: Zarejestrowanie organizacji

W celu złożenia wniosku wnioskodawcy i wszystkie organizacje, które przyłączą się do wniosku, muszą umieścić na formularzu wniosku kod identyfikacyjny uczestnika (PIC). Kod ten można otrzymać, rejestrując organizację w jednolitym systemie rejestracji (URF) znajdującym się na portalu

dla uczestników programów w dziedzinie edukacji, sektora audiowizualnego, kultury, obywatelstwa i wolontariatu².

Ponadto wnioskodawcy (i tylko wnioskodawcy) muszą załączyć następujące dokumenty:

- formularz dla osób prawnych (wnioskodawcy mogą znaleźć odpowiednie formularze pod następującym adresem: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/legal_entities/legal_entities_en.cfm);
- formularz identyfikacji finansowej należy wypełnić i poświadczony przez bank, najlepiej z kopią ostatniego wyciągu bankowego (zob. odpowiedni formularz identyfikacji finansowej dla każdego państwa pod następującym adresem: http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/financial_id/financial-id_en.cfm).

Jednolity system rejestracji umożliwia wnioskodawcom załadowanie lub zaktualizowanie informacji związanych z jego statusem prawnym.

Informacje na temat sposobu rejestracji można znaleźć na portalu pod adresem:

<http://ec.europa.eu/education/participants/portal>

Krok 2: Stworzenie i wypełnienie formularza eForm

Po zakończeniu kroku 1, należy przejść na stronę główną formularza wniosku eForm EACEA i utworzyć własny formularz wniosku eForm, klikając na przycisk „Create new application eForm” (stwórz nowy formularz eForm).

Należy wypełnić wszystkie pola danych w formularzu eForm. Ponadto należy wypełnić i załączyć do formularza eForm dokument uważany za integralną część wniosku:

- dla wszystkich komponentów/działań: oświadczenie.

Prawidłowo złożony wniosek MUSI zawierać numer wniosku, który zostanie automatycznie zapisany w momencie złożenia tego wniosku.

NIE NALEŻY WYSYLAĆ EGZEMPLARZA przedmiotowego formularza eForm i załączonych dokumentów na adres EACEA drogą pocztową.

Dalsze informacje na temat procedury składania wniosków można znaleźć na stronie internetowej EACEA w zakładce „Proposal Submission User Guide: How to create, complete and submit an Application eForm” (przewodnik dla użytkowników dotyczący składania wniosków: w jaki sposób stworzyć, wypełnić i złożyć wniosek w formularzu eForm).

² Jednolity system rejestracji jest narzędziem współdzielonym przez inne służby Komisji Europejskiej. Jeżeli organizacja posiada już kod identyfikacyjny użytkownika (PIC) stosowany dla innych programów (na przykład programów badawczych), ten sam PIC jest ważny w przypadku bieżącego zaproszenia do składania wniosków.

Dodatkowe dokumenty do wysłania WYŁĄCZNIE na żądanie EACEA

EACEA może zażądać następujących dokumentów:

dla wszystkich komponentów/działań:

- kopii oficjalnego dokumentu VAT, jeżeli organizacja ma numer VAT;
- kopii uchwały, ustawy, dekretu lub decyzji ustanawiającej dany podmiot (dotyczy wyłącznie organizacji nienastawionych na zysk i komitetów do spraw partnerstwa);
- formularz zdolności finansowej: dotyczy wyłącznie organów niepublicznych, jeżeli wnioskowana dotacja **przekracza kwotę 60 000 EUR**. W takim wypadku do należyście wypełnionego formularza zdolności finansowej należy załączyć sprawozdanie finansowe (obejmujące bilans, rachunek zysków i strat i załączniki) za ostatni rok budżetowy, za który zamknięto rozliczenia.

Oficjalne formularze tych dokumentów również są dostępne pod adresem:

http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en

Dla Partnerstwa miast i Sieci miast:

- dowód, że dana organizacja działa w imieniu co najmniej jednego z samorządów terytorialnych (dotyczy tylko organizacji nienastawionych na zysk i komitetów do spraw partnerstwa).

2. Procedura wyboru

Dotacje Unii Europejskiej są przyznawane zgodnie z zasadami przejrzystości, równego traktowania i niedyskryminacji. W ramach procedury wyboru wnioski będą oceniane pod względem następujących kryteriów: kwalifikowalności, wykluczenia, wyboru i przyznania dotacji.

W kolejnych rozdziałach zostaną przedstawione kryteria dotyczące wszystkich komponentów (pkt 2) i szczegółowe kryteria dla poszczególnych komponentów (pkt 3).

2.1 Kryteria kwalifikowalności dla wszystkich komponentów

Wnioski muszą w pełni spełniać wszystkie kryteria kwalifikowalności wspólne dla wszystkich komponentów programu (zob. ramka poniżej), jak również szczegółowe kryteria kwalifikowalności i przyznania mające zastosowanie do każdego działania (zob. pkt 3 poniżej).

Kryteria kwalifikowalności dzielą się na trzy główne kategorie dotyczące: a) wnioskodawcy i partnerów; b) charakteru i zakresu projektu; oraz c) wniosku. Jako „partnerów” należy rozumieć organizacje uczestniczące w projekcie.

Niniejszy przewodnik zawiera tabelę przeglądową kryteriów kwalifikowalności stosowanych w ramach programu „Europa dla Obywateli” (zob. ZAŁĄCZNIK I).

Ocenię pod względem spełnienia kryteriów przyznania dotacji będą podlegać wyłącznie wnioski, które uznano za kwalifikowalne³. Wiarygodność weryfikacji kryteriów kwalifikowalności formularza eForm nadzoruje personel EACEA. Jeżeli wniosek dotyczący projektu nie spełnia tych kryteriów, zostanie odrzucony bez przeprowadzania dalszej oceny.

³ Wnioskodawcy, którzy nie spełniają kryteriów kwalifikowalności, nie mogą zakończyć pomyślnie procesu składania wniosku. Po niepomyślnej próbie złożenia wniosku na dole formularza eForm pojawia się komunikat o błędzie wyjaśniający przyczyny niepowodzenia, w tym przyczyny związane z kryteriami kwalifikowalności. Wnioskodawcy uzyskują zatem wskazówki podczas całego procesu składania wniosków i mają możliwość natychmiastowego uzupełnienia braków w zakresie zgodności z kryteriami kwalifikowalności, naprawienia ich i ponownego złożenia wniosku.

A. Wnioskodawca i partnerzy

1. Status prawny

Wnioskodawcy i partnerzy muszą być albo organami publicznymi, albo organizacjami nienastawionymi na zys posiadającymi osobowość prawną (zob. szczegółowe kryterium kwalifikowalności dla każdego komponentu/działania).

2. Siedziba w jednym z państw uczestniczących

Wnioskodawcy i partnerzy muszą mieć siedzibę w jednym z państw uczestniczących w programie. Wśród nich musi znaleźć się co najmniej jedno państwo członkowskie UE.

- **Państwa uczestniczące**

Uczestnictwo w programie jest otwarte dla 28 państw członkowskich Unii Europejskiej: Austrii, Belgii, Bułgarii, Chorwacji, Cypru, Czech, Danii, Estonii, Finlandii, Francji, Grecji, Hiszpanii, Holandii, Irlandii, Litwy, Luksemburga, Łotwy, Malty, Niemiec, Polski, Portugalii, Rumunii, Słowacji, Słowenii, Szwecji, Węgier, Wielkiej Brytanii oraz Włoch.

- **Potencjalne państwa uczestniczące**

Uczestnictwo w programie jest potencjalnie otwarte dla następujących kategorii państw pod warunkiem podpisania przez nie protokołu ustaleń z Komisją.

a) państwa przystępujące, państwa kandydujące i potencjalne kraje kandydujące, zgodnie z ogólnymi zasadami i ogólnymi warunkami udziału tych państw w programach unijnych ustanowionych w odpowiednich umowach ramowych, decyzjach Rady Stowarzyszenia lub podobnych porozumieniach;

b) państwa EFTA będące stronami Porozumienia EOG, zgodnie z postanowieniami tego porozumienia.

3. Rodzaj organizacji

(Zob. szczegółowe kryterium kwalifikowalności dla każdego komponentu/działania)

4. Liczba partnerów

(Zob. szczegółowe kryterium kwalifikowalności dla każdego komponentu/działania)

B. Charakter i zakres projektu

Zob. szczegółowe kryterium kwalifikowalności dla każdego komponentu/działania.

1 Liczba uczestników

2 Budżet

3 Miejsce przeprowadzenia i liczba działań

4 Okres kwalifikowalności/czas trwania projektu

C. Wniosek

1. Oficjalny formularz wniosku

Wniosek dotyczący projektu zostanie przyjęty, jeżeli zostanie złożony za pomocą elektronicznego formularza wniosku o dotację (eForm). **Wnioski przesłane w formie papierowej pocztą, faksem lub pocztą elektroniczną NIE będą poddawane dalszej ocenie.** Dalsze informacje można znaleźć w rozdziale 1 „Procedura składania wniosków”.

2. Termin

Wnioski dotyczące projektów należy złożyć w wyznaczonych terminach, a projekty należy rozpocząć w odpowiednim okresie kwalifikowalności (zob. harmonogram).

3. Języki urzędowe

Oficjalny formularz wniosku (eForm) należy wypełnić w całości w jednym z 24 języków urzędowych UE: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim lub włoskim.

(Zob.: http://ec.europa.eu/dgs/translation/translating/officiallanguages/index_en.htm)

2.2 Kryteria wykluczenia dla wszystkich komponentów

Wnioskodawcy wnoszący o dotację przekraczającą kwotę 60 000 EUR muszą podpisać „oświadczenie” potwierdzające, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w art. 106 ust. 1, art. 107 i art. 109 ust. 2 lit. a) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii⁴ (rozporządzenie finansowe): Wspomniane „oświadczenie” stanowi integralną część formularza wniosku.

Wnioskodawcy zostaną wykluczeni z udziału w programie „Europa dla Obywateli”, jeżeli znajdują się w jednej z następujących sytuacji:

- znajdują się w stanie upadłości lub w trakcie likwidacji albo ich działalnością zarządza sąd, prowadzą postępowanie układowe z wierzycielami, zawiesili działalność gospodarczą, prowadzone jest wobec nich postępowanie sądowe dotyczące tych kwestii, bądź też znajdują się w innej tego rodzaju sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych lub wykonawczych;
- oni sami lub osoby posiadające w stosunku do nich uprawnienia reprezentacyjne, decyzyjne lub kontrole zostali skazani za przestępstwo dotyczące ich działalności zawodowej prawomocnym wyrokiem (*res judicata*) właściwego organu państwa członkowskiego;
- dopuścili się poważnego uchybienia zawodowego dowiedzionego za pomocą wszelkich właściwych środków, których wykorzystanie instytucja zamawiająca może uzasadnić, w tym poprzez decyzje EBI i organizacji międzynarodowych;

⁴ Dz.U. L 298 z 26.10.2012, s. 1.

http://ec.europa.eu/budget/biblio/documents/regulations/regulations_en.cfm

- nie wypełnili swoich obowiązków w zakresie płacenia składek na ubezpieczenie społeczne lub podatków zgodnie z przepisami państwa, w którym mają siedzibę, lub państwa właściwego urzędnika zatwierdzającego lub państwa, w którym umowa o udzielenie dotacji/decyzja o udzieleniu dotacji ma zostać zrealizowana;
- wydany został w stosunku do nich lub do osób posiadających w stosunku do nich uprawnienia reprezentacyjne, decyzyjne lub kontrolne prawomocny wyrok (*res judicata*) za nadużycia finansowe, korupcję, udział w organizacji przestępczej, pranie pieniędzy lub jakąkolwiek inną nielegalną działalność naruszającą interesy finansowe Unii;
- podlegają karze administracyjnej, o której mowa w art. 109 ust. 1 rozporządzenia finansowego.

Wnioskodawcy nie otrzymają wsparcia finansowego, jeżeli w trakcie procedury przyznawania dotacji:

- pozostają w konflikcie interesów;
- są winni błędnemu przedstawianiu informacji wymaganych przez Agencję jako warunek udziału w procedurze przyznawania dotacji lub nie przedłożyli tych informacji;
- znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 106 ust. 1 rozporządzenia finansowego, powodujących wykluczenie z \ procedury udzielenia dotacji.

Zgodnie z art. 109 rozporządzenia finansowego można nałożyć proporcjonalne kary administracyjne i finansowe na wnioskodawców, którzy są winni wprowadzenia w błąd lub wobec których uznano, że w rażący sposób nie wywiązali się ze zobowiązań umownych w ramach wcześniejszej procedury udzielenia zamówienia.

2.3 Kryteria wyboru dla wszystkich komponentów

Kwalifikowalne wnioski dotyczące projektów są poddawane dokładnej ocenie pod względem zdolności finansowej i operacyjnej wnioskujących organizacji.

Zdolność finansowa oznacza, że wnioskodawca ma stabilne i wystarczające źródła finansowania, aby utrzymać działalność przez cały okres realizacji projektu. Wnioskodawca składa „oświadczenie” potwierdzające jego zdolność finansową. Ponadto w przypadku wniosku o dotację przekraczającą kwotę 60 000 EUR zdolność finansowa będzie oceniana na podstawie następującego dokumentu składanego przez wnioskodawcę:

- formularz zdolności finansowej wraz z oficjalnym sprawozdaniem finansowym (obejmującym bilans, rachunek zysków i strat i załączniki) za ostatni rok budżetowy, za który zamknięto rozliczenia.

UWAGA: Weryfikacja zdolności finansowej nie ma zastosowania do organów publicznych.

Jeżeli EACEA stwierdzi, że wymagana *zdolność finansowa* – oceniona na podstawie złożonych dokumentów – nie została potwierdzona lub nie jest wystarczająca, może:

- zwrócić się o dodatkowe informacje;
- zażądać gwarancji bankowej;
- zaproponować umowę o udzielenie dotacji/decyzję o udzieleniu dotacji nieobejmującą zaliczek;
- zaproponować umowę o udzielenie dotacji/decyzję o udzieleniu dotacji obejmującą zaliczki płatne w ratach;

- odrzucić wniosek.

Zdolność operacyjna oznacza, że wnioskodawca musi wykazać, iż posiada niezbędne kompetencje i motywację do realizacji wnioskowanego projektu. Zdolność operacyjna będzie oceniana na podstawie doświadczenia wnioskodawcy w zarządzaniu projektami w danej dziedzinie. Wnioskodawca składa „oświadczenie”, a w przypadku wniosku o dotację przekraczającą kwotę 60 000 EUR Agencja może wymagać dodatkowych dokumentów potwierdzających. Takie informacje należy podać w specjalnej, przygotowanej w tym celu sekcji formularza wniosku.

2.4 Kryteria przyznania dla wszystkich komponentów

Kryteria przyznania dotacji umożliwiają Komisji Europejskiej i EACEA dokonanie oceny jakości złożonych wniosków w stosunku do celów programu „Europa dla Obywateli”. Na podstawie tych kryteriów dotacje otrzymają ci wnioskodawcy, których wnioski maksymalnie zwiększają ogólną skuteczność programu „Europa dla Obywateli”.

Kwalifikujące się wnioski analizuje *komitet oceniający*, w którego skład wchodzi urzędnicy Komisji Europejskiej i EACEA. Jego praca polega na ocenie jakości kwalifikujących się wniosków, dokonywanej przez specjalistów. *Komitet oceniający* proponuje wykaz projektów, które otrzymają dotację, na podstawie wyniku oceny i dostępnych środków budżetowych.

Następujące kryteria przyznania mają zastosowanie do wszystkich projektów:

% możliwości do zdobycia punktów	
30%	<p>Spójność z celami programu i danym komponentem programu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpowiedni charakter celu przedstawionego projektu w odniesieniu do celów programu „Europa dla Obywateli”, komponentu i działania; • proponowane działania i oczekiwane wyniki powinny przyczynić się do osiągnięcia celów programu, komponentu i działania; • ukierunkowanie tematyczne musi być zgodne z celami programu, komponentu i działania i uwzględniać wieloletnie priorytety.
35%	<p>Jakość planu działania projektu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • działania muszą być właściwe dla zrealizowania potrzeb i celów projektu; • spójność: powiązanie między poszczególnymi celami proponowanych działań oraz dostosowanie proponowanych nakładów i zasobów do celów; • skuteczność: wyniki powinny być uzyskiwane przy racjonalnych kosztach; • w projektach musi być wyraźnie widoczny wymiar europejski; • projekty zrzeszają różnego rodzaju organizacje (samorządy terytorialne, NGO, instytuty badawcze itp.) lub rozwijają różne rodzaje działalności (badania, kształcenie pozaformalne, debaty jawne, wystawy itp.) bądź angażują obywateli pochodzących z różnych grup docelowych, w tym – TYLKO w przypadku projektów Pamięci

	<p>europeskiej i projektów Uczestnictwa obywatelskiego - członkowie Korpusu Solidarności.</p> <p>Projekty, w których stosuje się nowe metody pracy lub proponuje innowacyjne działania lub które mają mniejsze możliwości, są traktowane priorytetowo.</p>
15%	<p>Rozpowszechnianie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • w przypadku każdego projektu wspieranego w ramach programu należy podjąć niezbędne działania na rzecz zapewnienia wykorzystania i rozpowszechnienia jego wyników; • każdy projekt powinien tworzyć efekt mnożnikowy wśród szerszej grupy odbiorców niż grupa bezpośrednio uczestnicząca w działaniach; • należy opracować realistyczny i praktyczny plan rozpowszechniania w celu umożliwienia skutecznego transferu i wymiany rezultatów przewidzianych w projekcie.
20%	<p>Wpływ i zaangażowanie obywateli:</p> <ul style="list-style-type: none"> • liczba organizacji, uczestników i zaangażowanych państw powinna być na tyle duża, aby zapewnić rzeczywiście europejski zasięg proponowanego projektu; • wpływ w pierwszej kolejności udzielane będą dotacje na projekty o dużym wpływie niezależnie od ich wielkości, w szczególności na projekty, które są bezpośrednio związane ze strategiami UE w ramach dążenia do uczestnictwa w kształtowaniu agendy politycznej Unii; • stabilność: celem proponowanych projektów/działań powinno być uzyskanie średnio- i długoterminowych efektów; • proponowane działania powinny zapewnić uczestnikom możliwość aktywnego udziału w projekcie i zaangażowania w podnoszone kwestie; • należy dążyć do równowagi między grupą obywateli, którzy działają już w organizacjach/instytucjach, a grupą obywateli, którzy nie są jeszcze w ich działalność zaangażowani; • projekty, w których uczestniczą obywatele ze słabiej reprezentowanych grup lub w mniej korzystnym położeniu. <p>TYLKO w przypadku projektów Pamięci europejskiej i projektów Uczestnictwa obywatelskiego: priorytetowo traktowane będą projekty angażujące członków Europejskiego Korpusu Solidarności</p>

Wielkość projektów i równowaga geograficzna

Zgodnie z wymogami aktu podstawowego przy wyborze będzie w jak największym stopniu uwzględniany aspekt równowagi geograficznej.

2.5 Przyznanie dotacji

Dopiero po zakończeniu opisanej powyżej procedury wyboru można uznać, że proces wyboru został zakończony, i opublikować wykaz wniosków wybranych do współfinansowania.

Kwalifikujące się wnioski z największą liczbą punktów otrzymują dotację do wysokości odpowiadającej granicy dostępnych środków. Wybrani wnioskodawcy otrzymują *umowę o udzielenie dotacji / decyzję o udzieleniu dotacji* z kwotą dotacji przyznanej przez Unię i warunkami przyznania dotacji.

3. Procedura wyboru: szczegółowe kryteria dla komponentów programu

3.1. Komponent 1 – Pamięć europejska

Fundamentem Unii Europejskiej są wartości podstawowe, takie jak wolność, demokracja i poszanowanie praw człowieka. Aby w pełni docenić ich znaczenie, konieczne jest zachowanie pamięci o przeszłości w celu wyjścia poza przeszłość i budowania przyszłości.

W ramach tego komponentu wsparcie mogą uzyskać następujące rodzaje projektów:

W ramach tego komponentu wsparcie mogą uzyskać działania zachęcające do refleksji na temat europejskiej różnorodności kulturowej i szeroko rozumianych wspólnych wartości. W tym kontekście finansowaniu podlegają projekty zajmujące się refleksją na temat przyczyn pojawienia się **reżimów totalitarnych** w historii nowożytnej Europy (szczególnie, ale nie wyłącznie, nazizmu, który doprowadził do Holokaustu, faszyzmu, stalinizmu i totalitarnych reżimów komunistycznych) oraz upamiętniające ofiary ich zbrodni.

Komponent ten obejmuje również działania dotyczące **innych punktów zwrotnych i punktów odniesienia w najnowszej historii Europy**. W szczególności pierwszeństwo będzie przyznawane działaniom, które promują tolerancję, wzajemne zrozumienie, dialog międzykulturowy i pojednanie jako sposób wyjścia poza przeszłość i budowania przyszłości i których celem jest w szczególności dotarcie do młodszego pokolenia.

Oczekuje się, że projekty w ramach tego komponentu będą angażowały różne rodzaje organizacji (samorządy terytorialne, NGO, instytuty badawcze itp.) lub rozwijały różne rodzaje działalności (badania, kształcenie pozaformalne, debaty jawne, wystawy itp.) bądź angażowały obywateli pochodzących z różnych grup docelowych, w tym członków Korpusu Solidarności, jeśli dotyczy.

Ponadto projekty powinny być realizowane na poziomie międzynarodowym (tworzenie i prowadzenie transnarodowych partnerstw i sieci) lub posiadać wyraźny wymiar europejski.

Procedura wyboru

Oprócz opisanych powyżej ogólnych kryteriów kwalifikowalności, wykluczenia i wyboru (zob. pkt 2.1–2.3) projekty muszą spełniać następujące szczegółowe kryteria kwalifikowalności dla projektów w zakresie Pamięci europejskiej.

Szczegółowe kryteria dla projektów w zakresie Pamięci europejskiej

A. Wnioskodawca i partnerzy

1. Rodzaj organizacji: Publiczne samorządy terytorialne/władze regionalne lub organizacje nienastawione na zysk, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, stowarzyszenia ocalałych oraz organizacje kulturalne, młodzieżowe, edukacyjne i badawcze, stowarzyszenia miast partnerskich.

2. Liczba partnerów

W projekcie muszą brać udział organizacje z co najmniej jednego państwa członkowskiego. Pierwszeństwo przyznaje się projektom międzynarodowym.

B. Charakter i zakres projektu

1. Budżet

Maksymalna kwalifikowalna kwota dotacji do projektu: **100 000 EUR**.

2. Miejsce przeprowadzenia działań

Działania muszą być prowadzone w jednym z kwalifikujących się krajów.

3. Okres kwalifikowalności/czas trwania projektu

Rozpoczęcie projektu musi nastąpić w odpowiednim okresie kwalifikowalności (zob. harmonogram). Maksymalny czas trwania projektu wynosi **18 miesięcy**.

3.2. Komponent 2: Demokratyczne zaangażowanie i uczestnictwo obywatelskie

W ramach tego komponentu wsparcie mogą uzyskać działania obejmujące szeroko rozumiane uczestnictwo obywatelskie ze szczególnym uwzględnieniem działań związanych bezpośrednio ze strategiami UE w celu zapewnienia **konkretnego** udziału w procesie kształtowania polityki Unii w dziedzinach związanych z celami programu. Może się to odbywać na wszystkich etapach, z udziałem wszystkich instytucjonalnych partnerów w dyskusji, i obejmować w szczególności: działania w zakresie opracowywania programu, zapewnianie wsparcia podczas etapu przygotowawczego i negocjowania wniosków dotyczących polityki, zapewnianie informacji zwrotnej w kwestii istotnych realizowanych inicjatyw. Oczekuje się, że w ramach finansowanych działań wykorzystywane będą strukturalne metody mające zapewnić trwały skutek finansowanych działań. Komponent obejmuje także projekty i inicjatywy, które rozwijają możliwości w zakresie wzajemnego zrozumienia, solidarności w kwestii międzykulturowego uczenia się, zaangażowania społecznego i wolontariatu w skali całej Unii.

3.2.1. Działanie Partnerstwo miast

Działanie to ma na celu wspieranie projektów zrzeszających szerokie grono miast partnerskich w mieście będącym gospodarzem projektu skupionych wokół tematów zgodnych z celami programu i z uwzględnieniem priorytetów wieloletnich.

Dzięki mobilizowaniu obywateli na poziomie lokalnym i unijnym do prowadzenia debat dotyczących konkretnych kwestii z europejskiej agendy politycznej, działanie to będzie promowało uczestnictwo obywateli w procesie kształtowania polityki Unii i rozwijało możliwości zaangażowania społecznego i wolontariatu w skali całej Unii.

Partnerstwo miast należy rozumieć w szerokim znaczeniu, tj. jako określenie odnoszące się do władz miejskich, które podpisały lub zobowiązały się podpisać umowy partnerskie, a także do władz miejskich uczestniczących w innych formach partnerstwa wspierających współpracę i powiązania kulturowe.

Procedura wyboru

Oprócz opisanych powyżej ogólnych kryteriów kwalifikowalności, wykluczenia, wyboru i przyznania (zob. pkt 2.1–2.3) projekty muszą spełniać następujące szczegółowe kryteria kwalifikowalności dla projektów w zakresie Partnerstwa miast.

Szczegółowe kryteria dla projektów w zakresie Partnerstwa miast

A. Wnioskodawca i partnerzy

1. Rodzaj organizacji

Miasta/władze miejskie lub ich komitety do spraw partnerstwa bądź inne organizacje nienastawione na zysk reprezentujące samorządy terytorialne.

2. Liczba partnerów

W projekcie muszą brać udział władze miejskie z co najmniej 2 kwalifikujących się krajów, z których co najmniej jeden jest państwem członkowskim UE.

B. Charakter i zakres projektu

1. Liczba uczestników

W projekcie musi uczestniczyć co najmniej 25 zaproszonych uczestników. „Zaproszeni uczestnicy” oznaczają międzynarodowych uczestników⁵ wysłanych przez kwalifikującego się partnera/kwalifikujących się partnerów.

2. Budżet

Maksymalna kwalifikowalna kwota dotacji do projektu: **25 000 EUR**

3. Miejsce przeprowadzenia działań

Działania muszą być prowadzone w jednym z kwalifikujących się krajów, które uczestniczą w projekcie.

4. Okres kwalifikowalności/czas trwania projektu

Rozpoczęcie projektu musi nastąpić w odpowiednim okresie kwalifikowalności, który zależy od terminu zakończenia działania, w ramach którego składa się wniosek (zob. harmonogram).

Maksymalny czas trwania spotkania: **21 dni**.

3.2.2. Działanie Sieci miast

Władze miejskie i stowarzyszenia współpracujące przy wspólnym temacie w perspektywie długoterminowej mogą chcieć tworzyć sieci miast w celu zapewnienia większej trwałości w zakresie współpracy. Wydaje się, że tworzenie między miastami sieci dotyczących zagadnień interesujących dla wszystkich stron jest ważnym środkiem umożliwiającym wymianę dobrych praktyk.

Partnerstwo zapewnia silną więź między miastami – dlatego **potencjał sieci** opartych na związkach między wieloma miastami należy wykorzystać do rozwijania między nimi *długotrwałej* współpracy *tematycznej*. Komisja Europejska wspiera rozwój tych sieci, które mają znaczenie w kontekście zapewniania usystematyzowanej, intensywnej i wielowymiarowej współpracy między miastami partnerskimi, a tym samym pomagają zapewnić maksymalne oddziaływanie programu.

Oczekuje się, że projekty w zakresie Sieci miast:

- będą integrować **szereg działań skupionych wokół tematów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania**, które mają być poruszane w kontekście celów lub wieloletnich priorytetów programu;

⁵ To znaczy międzynarodowych uczestników wysłanych przez partnerów projektu z krajów kwalifikujących się do programu innych niż państwo goszczące w ramach Partnerstwa miast.

- będą skierowane do **określonych grup docelowych**, dla których wybrane tematy mają szczególne znaczenie, oraz będą angażować członków społeczności aktywnych w danym obszarze tematycznym (tj. specjalistów, stowarzyszenia lokalne, obywateli i grupy obywateli, których temat bezpośrednio dotyczy itp.);
- będą służyć jako **podstawa dla przyszłych inicjatyw i działań** między uczestniczącymi miastami, związanych z poruszonymi zagadnieniami lub ewentualnie z późniejszymi tematami będącymi przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Procedura wyboru

Oprócz opisanych powyżej ogólnych kryteriów kwalifikowalności, wykluczenia, wyboru i przyznania (zob. pkt 2.1–2.3) projekty muszą spełniać następujące szczegółowe kryteria kwalifikowalności dla projektów w zakresie Sieci miast.

Szczegółowe kryteria dla projektów w zakresie Sieci miast:

A. Wnioskodawca i partnerzy

1. Rodzaj organizacji/Wnioskodawcy:

- miasta/władze miast lub ich komitety bądź sieci do spraw partnerstwa;
- inne poziomy samorządów terytorialnych/władz regionalnych;
- federacje/stowarzyszenia samorządów terytorialnych;
- organizacje nienastawione na zysk reprezentujące samorzady terytorialne.

2. Partnerzy:

Występujące także w charakterze wnioskodawców organizacje społeczeństwa obywatelskiego nienastawione na zysk mogą być partnerami w tych projektach.

2.1. Liczba partnerów

W projekcie muszą brać udział władze miejskie z co najmniej **4** kwalifikujących się krajów, z których co najmniej jeden jest państwem członkowskim UE.

B. Charakter i zakres projektu

1. Liczba uczestników

W projekcie musi uczestniczyć co najmniej **30%** zaproszonych uczestników. „Zaproszeni uczestnicy” oznaczają międzynarodowych uczestników wysłanych przez kwalifikującego się partnera/kwalifikujących się partnerów.

2. Budżet

Maksymalna kwalifikowalna kwota dotacji do projektu: **150 000 EUR**

3. Miejsce przeprowadzenia i liczba działań

Działania muszą być prowadzone w jednym z kwalifikujących się krajów. W każdym projekcie należy przewidzieć co najmniej **4** wydarzenia.

4. Okres kwalifikowalności/czas trwania projektu

Rozpoczęcie projektu musi nastąpić w odpowiednim okresie kwalifikowalności, który zależy od terminu zakończenia działania, w ramach którego składa się wniosek (zob. harmonogram).

Maksymalny czas trwania projektu wynosi **24 miesiące**.

3.2.3. Działanie Projekty społeczeństwa obywatelskiego

Celem działania jest wspieranie projektów promowanych przez transnarodowe partnerstwa i sieci bezpośrednio angażujące obywateli. Projekty te mają umożliwić obywatelom o zróżnicowanych poglądach konkretny udział – w ramach działań bezpośrednio związanych ze strategiami UE – w procesie kształtowania polityki Unii w dziedzinach związanych z celami programu. Dla przypomnienia: może się to odbywać na wszystkich etapach, z udziałem wszystkich instytucjonalnych partnerów w dyskusji, i obejmować w szczególności: działania w zakresie opracowywania programu, zapewnianie wsparcia podczas etapu przygotowawczego i negocjowania wniosków dotyczących polityki, zapewnianie informacji zwrotnej w kwestii istotnych realizowanych inicjatyw. W tym celu w ramach wspomnianych projektów obywatele zostaną poproszeni o współdziałanie lub prowadzenie debat dotyczących wieloletnich tematów priorytetowych na szczeblu lokalnym i europejskim.

Projekt powinien obejmować stymulowanie i organizowanie refleksji, debat lub innych działań związanych z wieloletnimi tematami priorytetowymi programu oraz proponowanie konkretnych rozwiązań, które można znaleźć w drodze współpracy lub koordynacji w skali europejskiej, a także zapewniać konkretne powiązanie ze wspomnianym wyżej procesem kształtowania polityki. Projekty powinny angażować w realizację dużą liczbę obywateli i mieć na celu ustanowienie podstaw tworzenia długotrwałej sieci między wieloma organizacjami działającymi w tym obszarze, a także zachęcanie do jej rozwijania.

W ramach działania wspierane są projekty realizowane przez międzynarodowe partnerstwa promujące możliwości w zakresie solidarności, społecznego zaangażowania i wolontariatu w skali całej Unii.

Projekt społeczeństwa obywatelskiego musi obejmować co najmniej dwa z następujących trzech rodzajów działań:

- ✓ **promowanie zaangażowania społecznego i solidarności:** działania mogące promować debatę/kampanie/działania w zakresie zagadnień stanowiących przedmiot wspólnego zainteresowania w szerszych ramach praw i obowiązków obywateli Unii oraz nawiązywać do europejskiej agendy politycznej i procesu kształtowania polityki;
- ✓ **gromadzenie opinii:** działania mające na celu gromadzenie indywidualnych opinii obywateli dotyczących konkretnej, określonej co roku tematyki, sprzyjające podejściu oddolnemu (w tym wykorzystywaniu serwisów społecznościowych, seminariów internetowych itp.) i umiejętności korzystania z mediów;
- ✓ **wolontariat:** działania promujące solidarność między obywatelami Unii i poza jej granicami.

Procedura wyboru

Oprócz opisanych powyżej ogólnych kryteriów kwalifikowalności, wykluczenia, wyboru i przyznania (zob. pkt 2.1–2.3) projekty muszą spełniać następujące szczegółowe kryteria kwalifikowalności dla Projektów społeczeństwa obywatelskiego.

Szczegółowe kryteria dla Projektów społeczeństwa obywatelskiego:

A. Wnioskodawca i partnerzy

1. Rodzaj organizacji

Wnioskodawcy: organizacje nienastawione na zysk, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, instytucje edukacyjne, kulturalne lub badawcze.

Partnerzy: Publiczne samorzady terytorialne/władze regionalne lub organizacje nienastawione na zysk, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego, instytucje edukacyjne, kulturalne lub badawcze, komitety i sieci miast partnerskich.

2. Liczba partnerów

W projekcie muszą brać udział organizacje z co najmniej **3** kwalifikujących się krajów, z których co najmniej jeden jest państwem członkowskim UE.

B. Charakter i zakres projektu

1. Budżet

Wnioski dotyczące projektów muszą być zgodne z kryterium związanym z maksymalną kwalifikowalną kwotą dotacji przyznawaną na każdy projekt.

Maksymalna kwalifikowalna kwota dotacji do projektu: **150 000 EUR**.

2. Miejsce przeprowadzenia działań

Działania muszą być prowadzone w jednym z kwalifikujących się krajów.

3. Okres kwalifikowalności/czas trwania projektu

Rozpoczęcie projektu musi nastąpić w odpowiednim okresie kwalifikowalności (zob. harmonogram, s. 8).

Maksymalny czas trwania projektu wynosi **18 miesięcy**.

ROZDZIAŁ III - WARUNKI FINANSOWE I UMOWNE

Podobnie jak wszystkie inne dotacje Unii Europejskiej, wkłady finansowe przyznawane w ramach programu „Europa dla Obywateli” podlegają przepisom rozporządzenia finansowego i zasadom jego stosowania⁶ mającym zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zgodnie z ogólnymi warunkami mającymi zastosowanie do dotacji Komisji Europejskiej. Ich stosowanie jest obowiązkowe.

Kwota dotacji

Należy zauważyć, że kwota określona w umowie o udzieleniu dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji jest kwotą maksymalną, która w żadnym razie nie może zostać zwiększona. EACEA określi kwotę

⁶ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii (Dz.U. L 362 z 31.12.2012, s. 1).

końcowej płatności na rzecz beneficjenta na podstawie sporządzonego przez niego sprawozdania końcowego.

Zasada współfinansowania

Dotacja Unii nie może pokrywać całkowitych kosztów projektu.

Decyzja o udzieleniu dotacji i umowa o udzielenie dotacji

Kiedy projekt zostanie zatwierdzony, beneficjent otrzymuje decyzję o udzieleniu dotacji albo umowę o udzielenie dotacji w zależności od miejsca, w którym prowadzi zarejestrowaną działalność.

- *Decyzja o udzieleniu dotacji:* jednostronny dokument stwierdzający przyznanie dotacji beneficjentowi. W przeciwieństwie do umowy o udzielenie dotacji beneficjent nie musi podpisywać decyzji o udzieleniu dotacji i może rozpocząć działanie niezwłocznie po otrzymaniu potwierdzenia/powiadomienia o udzieleniu dotacji. Decyzja o udzieleniu dotacji przyspiesza zatem cały proces. Decyzja o udzieleniu dotacji ma zastosowanie do beneficjentów posiadających siedzibę w UE.
- *Umowa o udzielenie dotacji* musi zostać podpisana przez beneficjenta i zwrócona niezwłocznie EACEA. EACEA jest ostatnią stroną podpisującą umowę. *Umowa o udzielenie dotacji* ma zastosowanie do beneficjentów mających siedzibę poza UE.

Wzór decyzji o udzieleniu dotacji i umowy o udzielenie dotacji będzie dostępny na poniższej stronie internetowej: http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens_en

Ogólne warunki mające zastosowanie do decyzji o udzieleniu dotacji/umowy o udzielenie dotacji są dostępne w zakładce „Document register” na stronie internetowej EACEA https://eacea.ec.europa.eu/about-eacea/document-register_en..

Obowiązki wynikające z decyzji o udzieleniu dotacji i umowy o udzielenie dotacji

Składając formularz wniosku o dotację, organizacja wnioskodawcy zobowiązuje się do przestrzegania wszystkich warunków określonych w przewodniku programowym, w tym ogólnych warunków załączonych do *decyzji o udzieleniu dotacji/umowy o udzielenie dotacji*.

Każdy wniosek o zmianę decyzji o udzieleniu dotacji/umowy o udzielenie dotacji należy przekazać EACEA zgodnie z postanowieniami umowy o udzielenie dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji. Wniosek należy przekazać EACEA na piśmie do zatwierdzenia najpóźniej miesiąc przed końcem projektu. Nie dopuszcza się zmian, które mają wpływ na główną koncepcję planowanych działań. Wszelkie zmiany w planowanych działaniach bez wcześniejszego uzyskania zgody EACEA mogą prowadzić do anulowania dotacji.

Zasada niedziałania wstecz

Nie można przyznać z mocą wsteczną dotacji na projekty już zakończone.

Dotację można udzielić na projekt, który już się rozpoczął, pod warunkiem że wnioskodawca może wykazać konieczność rozpoczęcia projektu przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji lub powiadomieniem o decyzji o udzieleniu dotacji. W takich przypadkach koszty kwalifikujące się do

finansowania nie mogą być poniesione przed dniem przedłożenia wniosku o udzielenie dotacji.

Rozpoczęcie projektu przed podpisaniem umowy o udzielenie dotacji lub powiadomieniem o decyzji o udzieleniu dotacji odbywa się na własną odpowiedzialność organizacji; nie zwiększa to jej szans na otrzymanie dotacji, a EACEA w żadnym nie jest zobowiązana do finansowania takich projektów.

Zasada nielączenia dotacji

Na każdy projekt można otrzymać jedną i tylko jedną dotację z budżetu Unii przeznaczzonego na tę samą działalność.

W tym celu wnioskodawcy muszą podać w swoim wniosku o dotację szczegółowe informacje dotyczące innych wniosków o dotację, które przekazały Unii w odniesieniu do tego samego projektu lub części tego samego projektu, tego samego roku budżetowego, podając w odniesieniu do każdej dotacji linię budżetową, program Unii i kwotę.

Zasada niedochodowości

Dotacje nie mogą mieć na celu wypracowania zysku w ramach działania beneficjenta ani skutkować wypracowaniem takiego zysku.

Zasada ta nie ma zastosowania w przypadku dotacji opartych na płatnościach ryczałtowych i dotacji o wartości nie wyższej niż 60 000 EUR.

Dotrzymanie terminów

Jeżeli beneficjent zamierza przedłożyć swój projekt w taki sposób, że będzie się on kończył po upływie terminu wyznaczonego w decyzji o udzieleniu dotacji/umowie o udzielenie dotacji, musi skierować do EACEA oficjalny wniosek, zachowując przy tym maksymalny czas trwania przewidziany w odniesieniu do każdego działania. We wniosku należy wyjaśnić przyczyny opóźnienia i zaproponować zmodyfikowany harmonogram. EACEA rozpatrzy wniosek i – w razie jego akceptacji – wyśle beneficjentowi zmianę decyzji/umowy.

Ponadto wnioski o przedłużenie projektu **powyżej trzech miesięcy** NIE będą akceptowane.

Obliczanie dotacji

Dotacja jest obliczana według systemu **finansowania płatności ryczałtowych** w podziale na „transze”. Te same parametry obowiązują w odniesieniu do wszystkich państw uczestniczących.

Płatności ryczałtowe obejmują wszystkie koszty kwalifikowalne w ramach działań, to znaczy:

- koszty personelu bezpośrednio związane z działaniem;
- koszty podróży i pobytu uczestników wydarzeń;
- wynajem pomieszczenia/tłumaczenie ustne/tłumaczenie pisemne niezbędne do realizacji wydarzeń;
- koszty komunikacji/rozpowszechniania związane z wydarzeniami;
- koszt koordynacji wynikający z udziału wielu organizacji;
- koszty badań i narzędzi informatycznych niezbędnych do działań przygotowawczych w ramach działań 1 i 2.3.

W przypadku Partnerstwa miast płatność ryczałtowa opiera się wyłącznie na liczbie zaproszonych uczestników, to znaczy międzynarodowych uczestników wysłanych przez partnerów z krajów kwalifikujących się do programu, innych niż państwo partnerskie.

Jeżeli chodzi o pozostałe komponenty/działania, płatność ryczałtowa opiera się na trzech parametrach, które stanowią istotne elementy wszystkich działań obywatelskich: liczbie uczestników, liczbie państw uczestniczących i liczbie przygotowanych wydarzeń, przy czym nie ma bezpośredniego wpływu na formę działań.

Płatność ryczałtową określa się najpierw, mnożąc liczbę uczestników i liczbę państw, a następnie, w przypadku wielu wydarzeń/działań, sumuje się płatności ryczałtowe odpowiadające każdemu wydarzeniu/działaniu.

W przypadku projektów w ramach komponentu 1 (pamięć europejska) i 2.3 (projekty społeczeństwa obywatelskiego) przydatne może okazać się przewidzenie działań przygotowawczych, badawczych lub związanych z serwisami społecznościowymi. W tym celu w systemie przewidziano ograniczenie płatności ryczałtowych w zależności od liczby uczestników tych działań. Kwoty te obejmują wszystkie działania przygotowawcze łącznie; innymi słowy płatność ryczałtowa powiązana jest z łączną liczbą uczestników, a nie z liczbą zrealizowanych działań przygotowawczych. Do jednego projektu można przypisać tylko jedną płatność ryczałtową tego rodzaju.

Z systemem płatności ryczałtowych wiąże się pięć wymogów:

a- Jedność

System zapewnia jedno podejście do wszystkich działań w ramach programu niezależnie od ich specyfiki (z wyjątkiem działania Partnerstwo miast).

b- Prostota

System nie wymaga żadnych obliczeń; jest przeznaczony do natychmiastowego wykorzystania.

c-Przejrzystość

System jest przejrzysty: pozwala na natychmiastowe określanie kwoty dotacji ex-ante lub ex-post.

d- Równe traktowanie

Traktując wszystkich kandydatów – niezależnie od ich państwa pochodzenia – w oparciu o te same parametry, system jest niedyskryminujący.

e- Wydajność

System umożliwi szybsze przetwarzanie sprawozdań końcowych i w związku z tym szybszą płatność.

Procedury płatności

Płatności zaliczkowe

Kiedy projekt zostanie zatwierdzony przez EACEA, beneficjent otrzymuje decyzję o udzieleniu dotacji lub umowę o udzielenie dotacji wystawioną w euro i precyzującą warunki oraz wysokość dofinansowania.

Na podstawie oceny *zdolności finansowej* beneficjenta beneficjentowi może zostać przekazana **płatność zaliczkowa** dotacji. Płatność zaliczkowa ma na celu zapewnienie beneficjentowi przepływu środków pieniężnych. EACEA może wymagać od beneficjenta, któremu udzielono dotacji przekraczającej kwotę 60 000 EUR, zapewnienia z wyprzedzeniem zabezpieczenia płatności zaliczkowych, maksymalnie do wysokości kwoty płatności zaliczkowej, w celu ograniczenia ryzyka finansowego związanego z wypłaceniem płatności zaliczkowych. W takim przypadku płatność zaliczkowa uwarunkowana jest otrzymaniem zabezpieczenia. (zob. pkt „zabezpieczenie”).

Kwota płatności zaliczkowych w podziale na komponent/działanie:

Płatności zaliczkowe nie mają zastosowania do projektów w zakresie Partnerstwa miast.

W przypadku Sieci miast, Pamięci europejskiej i Projektów społeczeństwa obywatelskiego płatności zaliczkowe mogą wynieść do 50% dotacji.

Płatność zaliczkowa zostanie wykonana w terminie **30 dni** od dnia podpisania przez EACEA umowy (w przypadku umowy o udzielenie dotacji) i od dnia powiadomienia o decyzji o udzieleniu dotacji (w przypadku decyzji o udzieleniu dotacji).

Płatność salda końcowego

Sprawozdanie końcowe

Dotację wypłaca się beneficjentowi po przedłożeniu EACEA i zaakceptowaniu przez nią wniosku o płatność załączonego do sprawozdania końcowego.

Sprawozdanie końcowe należy przedłożyć przy wykorzystaniu oficjalnych formularzy sprawozdania końcowego w ciągu **dwóch miesięcy** od zakończenia okresu kwalifikowalności; należy w nim umieścić opis wyników projektu w porównaniu z pierwotnymi celami. Aby otrzymać płatność końcową (płatność salda końcowego), beneficjent musi wysłać sprawozdanie końcowe i uzasadnienia/obowiązkowe załączniki określone w ramach każdego działania zgodnie z wytycznymi zamieszczonymi na następującej stronie internetowej: http://eacea.ec.europa.eu/europe-for-citizens/beneficiaries-space_en

Obliczanie płatności końcowej (płatności salda końcowego)

Jeżeli faktyczna liczba kwalifikujących się uczestników w przypadku projektów w zakresie Partnerstwa miast bądź liczba kwalifikujących się uczestników lub zaangażowanych państw w przypadku innych działań jest niższa niż zakładano we wnioskach dotyczących projektu, obniżenie dotacji zostanie obliczone według stałych „transzy” uczestników lub państw.

W każdym razie jeżeli liczba uczestników jest niższa od najniższej liczby odpowiadającej najmniejszej transzy płatności ryczałtowych (mianowicie: 25), nie można przyznać żadnego finansowania.

W stosownych przypadkach od beneficjenta wymagać się będzie zwrotu kwoty nadpłaconej przez EACEA w formie płatności zaliczkowej. EACEA zastrzega sobie także prawo do ograniczenia kwoty dotacji, jeżeli organizacja nie zrealizowała w pełni wybranego projektu.

Zabezpieczenie płatności zaliczkowych

W przypadku gdy zdolność finansowa wnioskodawcy jest niezadowalająca, EACEA może wymagać od organizacji, której udzielono dotacji przekraczającej kwotę 60 000 EUR, zapewnienia najpierw zabezpieczenia płatności zaliczkowych, maksymalnie do wysokości kwoty płatności zaliczkowej, w celu ograniczenia ryzyka finansowego związanego z wypłaceniem płatności zaliczkowych. Celem zabezpieczenia jest udzielenie przez bank lub instytucję finansową nieodwołalnego zabezpieczenia bądź występowanie przez te podmioty w charakterze odpowiadającego w pierwszej kolejności poręczyciela zobowiązań beneficjenta w ramach umowy o udzielenie dotacji/ decyzji o udzieleniu dotacji.

Przedmiotowego zabezpieczenia finansowego (w euro) udziela zatwierdzony bank lub instytucja finansowa z siedzibą w jednym z państw członkowskich Unii Europejskiej. W przypadku gdy beneficjent ma siedzibę w państwie trzecim, EACEA może wyrazić zgodę, aby bank lub instytucja finansowa z siedzibą w tym państwie udzieliły takiego zabezpieczenia, jeżeli uzna ona, że wspomniany bank lub instytucja zapewnia zabezpieczenia i właściwości równorzędne z zabezpieczeniami i właściwościami zabezpieczeń udzielanych przez banki lub instytucje finansowe z siedzibą w państwie członkowskim.

Zabezpieczenie może zostać zastąpione solidarnym zabezpieczeniem osoby trzeciej lub solidarnym, nieodwołalnym i bezwarunkowym zabezpieczeniem beneficjentów danego działania, którzy są stroną tej samej umowy o udzielenie dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji, po zatwierdzeniu przez EACEA.

Zabezpieczenie jest uwalniane w miarę stopniowego rozliczania płatności zaliczkowych w ramach płatności okresowych lub płatności salda końcowego na rzecz beneficjenta, zgodnie z warunkami ustanowionymi w umowie o udzielenie dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji.

Wymóg ten nie ma zastosowania do organów publicznych.

Podwykonawstwo i udzielenie zamówienia publicznego

Beneficjent dotacji może podzlecać specjalne usługi techniczne wymagające specjalistycznych umiejętności (związanych z dziedzinami prawa, rachunkowości, podatków, zasobów ludzkich itp.) lub zawierać umowy dotyczące wykonania. Koszty poniesione przez beneficjenta z tytułu takich usług mogą zatem zostać uznane za koszty kwalifikowalne, o ile spełniają wszystkie inne kryteria umowy o udzielenie dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji i zaproszenia do składania wniosków.

W przypadku gdy realizacja projektu wymaga udzielenia zamówienia na towary, wykonanie prac lub usług (umowa dotycząca wykonania) beneficjenci muszą udzielić zamówienia oferentowi przedstawiającemu ofertę najbardziej korzystną pod względem ekonomicznym, tj. ofertę najkorzystniejszą ekonomicznie, lub – w stosownych przypadkach – oferentowi, którego oferta zawiera najniższą cenę, dopilnowując jednocześnie, aby nie dochodziło do konfliktu interesów, i zapewniając zachowanie dokumentacji na wypadek kontroli.

Podwykonawstwo jest przekazaniem osobie trzeciej konkretnych zadań lub działań, które stanowią część działania opisanego we wniosku beneficjenta. Podwykonawstwo musi spełniać warunki mające zastosowanie do umów dotyczących wykonania, a ponadto następujące warunki:

- może ono obejmować jedynie realizację ograniczonej części działania;
- musi być uzasadnione charakterem działania oraz tym, co jest konieczne do jego realizacji.

Kontrole

Zakwalifikowane wnioski dotyczące projektów mogą zostać poddane weryfikacjom, kontrolom i ocenom zgodnie z postanowieniami decyzji o udzieleniu dotacji/umowy o udzielenie dotacji. Wyznaczona osoba w organizacji, składając podpis, zobowiąże się do przedstawienia dowodu prawidłowego wykorzystania dotacji. Komisja Europejska, EACEA i Trybunał Obrachunkowy lub organ przez nie upoważniony mogą skontrolować wykorzystanie dotacji w dowolnym momencie obowiązywania decyzji o udzieleniu dotacji/umowy o udzielenie dotacji oraz w okresie pięciu lat od ostatniej płatności dokonanej przez EACEA i trzech lat w przypadku, gdy maksymalna kwota dotacji nie przekracza 60 000 EUR.

Własność/wykorzystanie wyników działania

Beneficjent udziela Komisji Europejskiej i EACEA prawa do swobodnego wykorzystywania wyników działania zgodnie z umową o udzielenie dotacji/decyzją o udzieleniu dotacji, pod warunkiem że nie

narusza to jego obowiązków zachowania poufności lub istniejących praw własności intelektualnej i przemysłowej.

Ekspozowanie i jawność

Ze strony beneficjentów

Wszystkie działania finansowane na podstawie programu „Europa dla Obywateli” muszą przyczynić się do promowania tego programu. Poprawa ekspozowania programu „Europa dla Obywateli” oznacza na przykład, że działaniom i produktom finansowanym w ramach programu musi towarzyszyć informacja, że otrzymały one wsparcie Komisji.

Wsparcie Komisji należy również wyraźnie zaznaczyć w kontaktach z mediami. Partnerzy projektu powinni wykorzystywać wszelkie możliwości, by zapewnić odpowiednią obsługę medialną (na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym) swoich działań, przed rozpoczęciem i w trakcie ich wdrażania.

Beneficjenci muszą wyraźnie zaznaczyć wkład Unii we wszystkich publikacjach lub w powiązaniu z działaniami, na które dotacja została przyznana.

W tym kontekście beneficjenci mają obowiązek wyeksponować nazwę lub logo Unii, Komisji Europejskiej i programu „Europa dla Obywateli” we wszystkich swoich publikacjach, na wszystkich plakatach, programach i innych produktach wykonanych w ramach współfinansowanego projektu. Nazwy, logo i zastrzeżenie prawne można pobrać z następującej strony internetowej: https://europa.eu/european-union/documents-publications/publishers_en

Jeżeli wymóg ten nie został w całości spełniony, dotacja beneficjenta może zostać pomniejszona zgodnie z postanowieniami umowy o udzielenie dotacji/decyzji o udzieleniu dotacji.

Ze strony EACEA lub Komisji Europejskiej

Wszelkie informacje o przyznaniu dotacji w ciągu roku budżetowego są publikowane na stronie internetowej instytucji Unii Europejskiej nie później niż dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym, w odniesieniu do którego przyznano dotacje. Informacje te mogą być również publikowane z wykorzystaniem każdego innego stosownego środka przekazu, w tym również w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Beneficjent upowaznia EACEA lub Komisję Europejską do publikowania i rozpowszechniania w dowolnej formie, w tym także na stronach internetowych, następujących informacji:

- nazwy;
- adresu beneficjenta;
- wysokości przyznanej kwoty;
- charakteru i celu przyznania dotacji.

Na racjonalną i odpowiednio uzasadnioną prośbę beneficjenta EACEA może zrezygnować z publikacji, jeżeli ujawnienie wskazanych powyżej informacji stwarza ryzyko naruszenia chronionych w ramach Karty praw podstawowych Unii Europejskiej praw i wolności odnośnych osób lub przynosi szkodę interesom handlowym beneficjentów.

Waloryzacja i rozpowszechnianie wyników

Waloryzację można określić jako proces rozpowszechniania i wykorzystywania wyników działań w celu optymalizacji ich wartości, poprawy ich wpływu i udostępnienia ich jak największej liczbie obywateli europejskich. Skutki waloryzacji są trojakiego rodzaju:

- mobilizacja potencjału pojedynczych działań:

Każde działanie wspierane w ramach przedmiotowego programu powinno uwzględniać niezbędne wysiłki na rzecz zapewnienia waloryzacji. Beneficjenci powinni przeprowadzać działania mające na celu zwiększenie widoczności projektów oraz poprawę znajomości i trwałości wyników projektów w ich państwach i za granicą. Mogą na przykład zachęcać do odpowiedniej obsługi medialnej. Mogą informować – oraz w miarę możliwości angażować – urzędników lokalnych, regionalnych, krajowych lub europejskich bądź wybranych przedstawicieli, a także biura przedstawicielstw Komisji Europejskiej w państwach członkowskich oraz sieci informacyjnej Europe Direct (http://europa.eu/europedirect/meet_us/index_en.htm). Mogą również zaplanować działania promocyjne/angażujące obywateli, takie jak wolontariat, t-shirty identyfikujące projekt lub międzynarodowe serwisy społecznościowe – fora dyskusyjne. Dzięki takim działaniom wyniki projektu nadal będą wykorzystywane i będą miały pozytywny wpływ na jak największą liczbę obywateli po zakończeniu projektu. Planując działania waloryzacyjne jako część działań, promotorzy zwiększą jakość swojej pracy i będą mieć aktywny wkład w ogólny wpływ programu „Europa dla Obywateli”.

Systematyzacja programu:

Program został stworzony z myślą o zapewnieniu jak największego wpływu, na przykład poprzez wyznaczenie priorytetów mających zastosowanie do całego programu lub poprzez utworzenie sieci organizacji, które zdobyły doświadczenie w tym samym obszarze tematycznym. Horyzontalny komponent „waloryzacja” ma odgrywać szczególną rolę w tym obszarze.

- Działania podejmowane przez Komisję Europejską:

Komisja Europejska przeanalizuje sytuację waloryzacji w ramach przedmiotowego programu, a następnie podejmie różne działania mające na celu wzmocnienie tego wymiaru i wspieranie promotorów w tym obszarze.

Ochrona danych

Wszystkie dane osobowe (np. nazwy, adresy itp.) są przetwarzane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z 18 grudnia 2000 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych.

Odpowiedzi wnioskodawcy na pytania w formularzu wniosku, o ile nie zostały oznaczone jako opcjonalne, są niezbędne do przeprowadzenia oceny i dalszego przetwarzania wniosku o udzielenie dotacji zgodnie ze specyfikacją zaproszenia do składania wniosków. Dane osobowe będą przetwarzane wyłącznie w takim celu przez departament lub jednostkę odpowiedzialną za odnośny program dotacji Unii (podmiot występujący jako administrator danych). Dane osobowe mogą być przekazywane osobom trzecim uczestniczącym w ocenie wniosków lub procedurze zarządzania dotacjami na zasadzie ograniczonego dostępu, bez uszczerbku dla możliwości ich przekazania organom odpowiedzialnym za monitorowanie i kontrolę zgodnie z prawem Unii Europejskiej.

Wnioskodawca ma prawo dostępu do swoich danych i ich poprawiania. W przypadku wszelkich pytań dotyczących wspomnianych danych należy skontaktować się z administratorem danych. Wnioskodawcom w każdej chwili przysługuje prawo odwołania się do Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. Szczegółowe oświadczenie o ochronie prywatności, w tym informacje kontaktowe, znajduje się na stronie internetowej EACEA:

http://eacea.ec.europa.eu/about/documents/calls_gen_conditions/eacea_grants_privacy_statement.pdf

Ponadto, przekazane informacje mogą prowadzić do dokonania wpisu w bazie danych Systemu wczesnego wykrywania i wykluczania (EDES) zarządzanej przez Komisję Europejską, zgodnie z rozporządzeniem (UE, Euratom) nr 2015/1929 (zmienione RF). Informacje wymienione w ramach systemu EDES scentralizowane będą w tej bazie danych. Baza danych zawiera informacje na temat podmiotów gospodarczych, mogących stanowić zagrożenie dla interesów finansowych Unii, podmioty gospodarcze, które znajdują się w sytuacji kwalifikującej je do wykluczenia zgodnie z art. 106 ust. 1 oraz podmioty gospodarcze, na które nałożono kary finansowe (art. 106 ust. 13 zmienionego RF), w formie przypadków tam opisanych. System EDES przewiduje prawo podmiotu gospodarczego do bycia informowanym o danych przechowywanych w bazie danych na wniosek przekazany Komisji. Informacje zawarte w bazie danych aktualizowane są, jeśli to konieczne, po przekazaniu wniosku o poprawienie lub usunięcie danych zawartych w systemie.

Dalsze informacje przedstawiono na stronie internetowej:

http://ec.europa.eu/budget/explained/management/protecting/protect_en.cfm

Podstawa prawna

Do administrowania programem i jego finansowania zastosowanie mają następujące przepisy wraz z wszelkimi późniejszymi aktualizacjami lub zmianami, którym mogą one podlegać:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady nr 1605/2002;
- rozporządzenie delegowane Komisji nr 1268/2012 z dnia 29 października 2012 r. w sprawie zasad stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 966/2012 w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii;
- rozporządzenie Rady (UE) nr 390/2014 z dnia 15 kwietnia 2014 r. ustanawiające program „Europa dla Obywateli” na lata 2014–2020.

Europe for Citizens - Programme Guide - version valid as of 2017

KRYTERIA KWALIFIKOWALNOŚCI	KOMPONENT 1 – PAMIĘĆ EUROPEJSKA	KOMPONENT 2 – DEMOKRATYCZNE ZAANGAŻOWANIE I UCZESTNICTWO OBYWATELSKIE		
		2.1 Partnerstwo miast	2.2 Sieci miast	2.3 Projekty społeczeństwa obywatelskiego
A. WNIOSKODAWCA I PARTNERZY				
A.1 STATUS PRAWNY: WSZYSCY wnioskodawcy/partnerzy muszą być albo ORGANAMI PUBLICZNYMI albo ORGANIZACJAMI NIENASTAWIONYMI NA ZYSK posiadającymi osobowość prawną				
A.2 WSZYSCY wnioskodawcy/partnerzy muszą mieć SIEDZIBĘ w jednym z państw uczestniczących w programie				
A.3 RODZAJ organizacji				
ORGANY PUBLICZNE lub ORGANIZACJE NIENASTAWIONE NA ZYSK POSIADAJĄCE OSOBOWOŚĆ PRAWNĄ	<u>WNIOSKODAWCY/PARTNERZY:</u> Publiczne samorządy terytorialne / władze regionalne Organizacje nienastawione na zysk, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego Stowarzyszenia ocalalych Organizacje kulturalne/młodzieżowe/edukacyjne/badawcze Stowarzyszenia miast partnerskich	<u>WNIOSKODAWCY/PARTNERZY:</u> Miasta/władze miejskie Komitety do spraw partnerstwa reprezentujące samorządy terytorialne Organizacje nienastawione na zysk reprezentujące samorządy terytorialne	<u>WNIOSKODAWCY/PARTNERZY:</u> Miasta/władze miejskie Komitety/sieci miast partnerskich Inne poziomy samorządów terytorialnych/ władz regionalnych Federacje/stowarzyszenia samorządów terytorialnych Organizacje nienastawione na zysk reprezentujące samorządy terytorialne <u>Jedynie jako PARTNERZY:</u> Organizacje społeczeństwa obywatelskiego nienastawione na zysk	<u>WNIOSKODAWCY/PARTNERZY:</u> Organizacje nienastawione na zysk, w tym organizacje społeczeństwa obywatelskiego Instytucje edukacyjne/kulturalne/badawcze <u>Jedynie jako PARTNERZY:</u> Publiczne samorządy terytorialne / władze regionalne Komitety/sieci miast partnerskich
A.4 MINIMALNA LICZBA PARTNERÓW zaangażowanych w projekt (tj. państw uczestniczących), z których CO NAJMNIEJ JEDNO jest państwem członkowskim UE				
Co najmniej 1 państwo członkowskie UE	X			
Co najmniej 2 kwalifikujące się kraje		X		
Co najmniej 3 kwalifikujące się kraje				X
Co najmniej 4 kwalifikujące się kraje			X	
B. CHARAKTER I ZAKRES PROJEKTU				
B.1 LICZBA UCZESTNIKÓW: MINIMALNA LICZBA w podziale na projekt				
	Nie dotyczy	25 <i>zaproszonych</i> uczestników	30% <i>zaproszonych</i> uczestników	Nie dotyczy
B.2 BUDŻET: MAKSYMALNA kwalifikowalna dotacja do projektu (w EUR)				
	100 000	25 000	150 000	150 000
B.3 MIEJSCE PRZEPROWADZENIA i liczba działań: Działania muszą być prowadzone w jednym z krajów kwalifikujących się do programu**				
Minimalna liczba wydarzeń na projekt	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Co najmniej 4 wydarzenia	Nie dotyczy
B.4: OKRES KWALIFIKOWALNOŚCI/CZAS TRWANIA PROJEKTU – Rozpoczęcie projektu musi nastąpić w odpowiednim okresie kwalifikowalności				
MAKSYMALNY CZAS TRWANIA PROJEKTU	18 miesięcy	21 dni (maksymalny czas trwania spotkania)	24 miesiące	18 miesięcy
C. WNIOSEK				
C.1 Oficjalny formularz wniosku: Wniosek dotyczący projektu jest kwalifikowalny, jeżeli zostanie przedstawiony za pomocą aktualnie dostępnego elektronicznego formularza wniosku o dotację (eForm).				
C.2 Termin: Wnioski dotyczące projektów należy złożyć w wyznaczonych terminach, a rozpoczęcie projektów musi nastąpić w odpowiednim kwalifikowalnym okresie (zob. harmonogram, s. 8).				
C.3 Język urzędowy: Oficjalny formularz wniosku (eForm) należy wypełnić w całości w jednym z 23 języków urzędowych UE.				

ANNEX II: UNIT COST AMOUNTS AND LUMP SUMS

1. Action 1 (European Remembrance), action 2.2 (City networks), action 2.3 (Civil society projects)

Unit costs

The unit cost is based on two parameters which constitute the main elements of any Citizenship action: the number of participants and the number of countries involved. The amount is established by crossing the number of participants with the number of countries.

TABLE 1

Unit costs for Actions 1. European Remembrance, 2.2 City networks, 2.3 Civil society projects

Number of participants →	25/50	51/75	76/100	101/125	126/150	151/175	176/200	201/225	226/250	251/275	276/300	>300
Number of countries ↓												
1-3	12500	15000	17500	20000	22500	25000	27500	30000	32500	35000	37500	37500
4-6	15000	17500	20000	22500	25000	27500	30000	32500	35000	37500	40000	40000
7-9	17500	20000	22500	25000	27500	30000	32500	35000	37500	40000	42500	42500
10-12	20000	22500	25000	27500	30000	32500	35000	37500	40000	42500	45000	45000
13-15	22500	25000	27500	30000	32500	35000	37500	40000	42500	45000	47500	47500
>15	25000	27500	30000	32500	35000	37500	40000	42500	45000	47500	50000	50000

Lump sums for the preparatory activities linked to Actions 1 European Remembrance and 2.3 Civil Society Projects

These amounts are for all preparatory activities together; in other words, the lump sum is linked to the total number of participants and not to the number of preparatory activities. Only one lump sum of this type can be allocated per project. With regard to preparatory actions, these amounts are cumulative with the established unit costs for the projects (cf. Table 1).

TABLE 2

Total number of participants in the preparatory activities	
≤ 5	EUR 2 250
> 5 and ≤ 10	EUR 5 250
> 10 and ≤ 15	EUR 7 500
> 15	EUR 10 000

2. Lump sums for Action 2.1. Twinning

The lump sum is based on one single parameter, namely the number of participants.

TABLE 3

Number of participants	Lump sum (euros)
>175	25 000
161/175	24 000
146/160	22 000
131/145	20 000
116/130	18 000
101/115	16 500
86/100	14 500
71/85	12 000
56/70	10 000
41/55	7 500
25/40	5 000